

អ្នកកល្បចបុលនៃក្នុងចំណោមបុរាណជាជនរបស់អ្នក៖ ការលើកតម្កកើង និងការផ្តល់ក្នុងរបស់ក្នុងរូបក្នុងព្រះបន្ទូលទំនាយ

សង្ឃេរកំណើននីយ៉ៃលែបចិកបដុហាញនូវសចេកុដិនិទានទំនាយដ៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់មួយ
ដោយតុហាញបញ្ចូលគោលការណ៍នៃ «ការផ្សព្វផ្សាយដ៏ស្មោះត្រង់ ហើយពង្រីកបន្ថែម»
ដលៃរក្ខជាតិខុសស្បែកយកាត់តាមនិមិត្តភាពសុសន៍ទាំងឡាយរបស់វា
ចាប់ពីរូបសំណាកលោហធាតុក្នុងជំពូក ២
រហូតដល់ជម្រករោងសង្កេតទាំងឡាយសម្រាប់សម្ភារៈក្នុងជំពូក ១១។
នៅក្នុងក្របខណ្ឌនេះ មានមូលដ្ឋានយ៉ាងគួរឱ្យជឿជាក់មួយលេចឡើងថា
សមរភូមិអាក់ទីយូម នៅឆ្នាំ 31 មុន គ.ស.
ដលៃឈានទៅដល់ការដួលរលំរបស់អហេស៊ីបននៅឆ្នាំ 30 មុន គ.ស.
ឈរជាការសម្រេចបំពេញដ៏សំខាន់នៃ ដានីយ៉ៃលែ 11:25, 26
ដោយសម្គាល់ការចាប់ផ្តើមនៃអធិបតយោគាពរយៈពេល 360 ឆ្នាំរបស់រូបបែបមិនជឿ។

ដានីយ៍លែ ១១ ចាប់ផ្តើមដោយការឡើងកាន់អំណាច និងការដួលរលំរបស់អាណាចក្រនានា បន្ទាប់ពីការស្តោយទីវង្គតគ្រប់រស់អាឡឺចសាន់ដឺ មហាក្សត្រ នៅឆ្នាំ ៣២៣ មុន គ.ស. ទោះយ៉ាងណា ដល់ឆ្នាំ ១៤ ក៏មានការផ្តល់បុគ្គលមួយកំណើតឡើង។ បុរាណវិទូនៅឆ្នាំ ២០០ មុន គ.ស. ខណៈដែលអាន់ទីយ៉ូកុស ទី៣ (Magnus) កំពុងត្រៀមខ្លួនសម្រាប់សម្រាប់ Panium ទាស់នឹងព្រះមហាក្សត្រកុមារ បុគ្គលម៉ែ ទី៥ រួមមានចូលអនុគារគមន៍ មិនមែនគឺជាអ្នកក្នុងរាជវង្សនោះទេ ប៉ុន្តែជាពួក «អ្នកបុលន់របស់បុរាណវិទូរបស់អ្នក»។

ដោយព្យាយាមមុខអំពីការធានាការផ្តាច់ផ្តាច់ស្បៀងសាលីពីអហេស៊ីប ចំពោះលេចលាចលរបស់ពិភពហាលេនីសទិក

រួមមានបង្កាញឥទ្ធិពលរបស់ខ្លួនក្នុងសង្គមម៉ាសស្មើនឹងលើកទីពីរ (២០០-១៩៧ មុន គ.ស.) ដោយរៀបចំឆាកសម្រាប់គ្រានីតយោធារបស់ខ្លួន។

ចូររំលងទៅដល់ឆ្នាំ ១៣ មុន គ.ស. នោះ ខទី ១៦ ឋានសម្បជេឡើង
នៃពេលវេលាពុំបំរើយលក្ខណៈយល់ស្រឡាញ់ ចូលទៅក្នុងទីបរិសុទ្ធបំផុត
ហើយអះអាងអំណាចគ្រប់គ្រងរបស់រូបលើ «ទឹកដីដ៏ធំរឿង»។ ចាប់ពីទីនេះទៅ ខទី ១៧ ដល់
២២ ឋានរៀបរាប់ពីលំដាប់ជំនួសគ្នានៃបុគ្គលសំខាន់ៗនៃចក្រភពរ៉ូម៖
យុទ្ធនាការខាងកើតរបស់ពុំបំរើ ការឈ្នះសងគ្រាម និងការផ្ទេរយោធិយុស សសោ
នៃឆ្នាំ ៤៤ មុន គ.ស. រដ្ឋកាលរបស់អូហ្គុស្តុស សសោ ដល់បុរាណបិណ្ឌ
(ដូចមានកត់សម្គាល់នៃក្នុង លូកា ២:១) បញ្ចប់នៃឆ្នាំ ១៤ គ.ស. ហើយទីបរិសុទ្ធ
ដល់គ្រប់គ្រងនៃពេលវេលាគ្រប់គ្រងនៃឆ្នាំ ៣១ គ.ស. នៃពេលវេលា
«ម្ចាស់នៃចក្រភពរ៉ូម» ត្រូវបានបំបាក់។
ខុសបែបនេះនាយចាប់ពីពុំបំរើនៃក្នុងយល់ស្រឡាញ់ រហូតដល់ទីក្រុងនៃក្នុងយល់ស្រឡាញ់
នៃឆ្នាំ ៧០ គ.ស.

មានបង្កហេតុខុសបែនទាត់នៃអធិបតេយ្យភាពរបស់រដ្ឋបាលប្រជាសក្តិរបស់ពួកគេ។

ដោយចាប់ផ្តើមពីមធ្យមម៉ាត់មុននាក់ដែលបានបំពានបរិសុទ្ធសុចាន
រហូតដល់ចុងបញ្ចប់នៃពេលវេលាដែលមធ្យមម៉ាត់មុននាក់បានបំផ្លាញព្រះវិហារ
នោះផ្តល់នូវសញ្ញាសម្គាល់នៃ Alpha និង Omega។
ដោយចាប់ផ្តើមដោយការបំពានបរិសុទ្ធនិងបញ្ចប់ដោយការបំផ្លាញ
ខុសបែនទាត់បុរាណសក្តិសាស្ត្រនោះក៏រួមបញ្ចូលទាំងការបំពានបរិសុទ្ធ
និងការបំផ្លាញនៃព្រះអង្គអង្គនោះ ដែលមានបន្ទូលអំពីព្រះអង្គទូទាំងទូទៅថា
«ចូរបំផ្លាញព្រះវិហារនេះចុះ ហើយក្នុងរយៈពេលបីថ្ងៃ ខ្ញុំនឹងសង់វាឡើងវិញ»។
សេចក្តីពិតប្រាកដរបស់បង្កើតឡើងដោយអក្សរទីមួយ ទីដប់បី
និងអក្សរចុងក្រោយនៃអក្សរមាតិកា ហើយខុសបែនទាត់ដែលចាប់ផ្តើមដោយ
Pompey និងបញ្ចប់ដោយ Titus រួមមានការបំផ្លាញព្រះវិហារនៃកណ្តាលមួយ
ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយឈ្មោះកណ្តាលក្នុងចំណោមឈ្មោះកណ្តាល
ដែលត្រូវបានលើកឡើងនៃកណ្តាលសប្តាហ៍យ៉ាងពិតប្រាកដ
ដែលព្រះគ្រីស្ទមានយោងមកដល់ប្រព័ន្ធជាតិសេចក្តីសញ្ញា។ ខ្លះបំប្លែង ដល់
ខ្លះមុនពេល កំណត់ឱ្យខុសបែនទាត់ទំនាយមួយ ដែលមានសញ្ញាសម្គាល់នៃសេចក្តីពិត។
នៃក្នុងបុរាណសក្តិសាស្ត្រដែលខ្លាំងនោះកំណត់
មានខុសបែនទាត់ទំនាយសំខាន់ៗមួយចំនួនតូច
ប៉ុន្តែប្រធានបទចម្លងនៃខុសបែនទាត់នោះ គឺអំណាចគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋបាលសាសន៍យូដា។

សម្ព័ន្ធនិងសន្និសីទ

ខទី ២៣ «ផ្លូវការសុទ្ធនិងពង្សាវតារ» ដោយត្រូវបានកាន់កាប់ ១៦១-១៥៨ មុន គ.ស.
នៃពេលវេលាដែលជនជាតិយូដាក្រោមការដឹកនាំរបស់យូដាស ម៉ាកាបអ៊ែស
បានបង្កើតសម្ព័ន្ធភាពជាមួយ (១ Maccabees 8)។
នេះបញ្ជាក់អំពីយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រដ្ឋបាលក្នុងការស្ថាបនាចក្រភព
គឺការឈ្នះអំណាចតាមរយៈសន្និសីទ និងសម្ព័ន្ធភាព
ដែលជាវិធីសាស្ត្រខុសប្រក្រតីអំណាចដែលបានកើតមានមុន។ ខទី ២៤
បញ្ចប់ដំណាក់កាលនេះ ដោយកត់សម្គាល់ថា រួមនឹង
«គ្រោងឧបាយកលរបស់វាចេញពីទីបន្ទាយរឹងមាំ ទោះបីសម្រាប់តម្លៃរយៈក៏ដោយ»។

ហើយក្រោយពីបានផ្តើមសម្ព័ន្ធភាពជាមួយនឹងគាត់
នោះគាត់នឹងប្រព្រឹត្តដោយល្មើសបំបែកបញ្ជាទោត ឬបិតគាត់នឹងឡើងមក
ហើយនឹងមានកម្ពស់ខ្ពស់ឡើង ដោយមានមនុស្សសតិចតួចបំណុលនោះ។
គាត់នឹងចូលទៅដោយសន្តិវិធី
ទោះដល់ទីកន្លែងមានជីជាតិបំផុតនៃភ្នំភ្នំដោយ
ហើយគាត់នឹងផ្តើមនូវអ្វីដែលបិតាបុរសរបស់គាត់មិនដែលបានផ្តើម
ឬបិតាបុរសនៃបិតារបស់គាត់មិនដែលបានផ្តើមឡើយ។ គាត់នឹងចែកចាយចំណីឈ្នះ
សម្រាប់គ្រប់បុរសនៃបុរសនៃហ្នឹង ក្នុងចំណោមពួកគេ មេនៃហើយ
គាត់នឹងរៀបចំកំណត់លិខិតរបស់គាត់ទៅនឹងបន្ទាយម៉ាមូនទាំងឡាយ
សម្រាប់រយៈពេលមួយ។ ដានីយ៍ 11:23, 24។

សម្រាប់មួយរយៈពេល

ពាក្យដដែលបានបកប្រែថា «ប្រឆាំងនឹង» អាចយល់បានថាជាពាក្យ «ពី»។
រួមព្យាយាមករណ៍អំពីឧបាយកលរបស់ខ្លួន «ពី»។ ពាក្យ «ពី» នៅក្នុងខនៈ
សំដៅទៅលើទីក្រុងរ៉ូម ដដែលជាបេដូននយោបាយ និងយោធានៃអាណាចក្រ
ជាមូលដ្ឋាននៃយុទ្ធសាស្ត្ររបស់វា។ «គុរ» នោះ តាមន័យព្យាករណ៍ គឺ ៣៦០ ឆ្នាំ
ដោយចាប់ផ្តើមនៅពេលអហេស៊ីបដួលរលំក្នុងឆ្នាំ 30 មុន គ.ស. បន្ទាប់ពី Actium
ហើយបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 330 ពេល Constantine បោះបង្គំមុខទៅកាន់ Constantinople។

ខាងពីរ ២៥ និង ២៦ ផ្តោតលើអាក្នុងយូមផ្សេងៗ។

ហើយគាត់នឹងកម្រើកអំណាច
និងសេចក្តីក្រលាហានរបស់គាត់ទាន់នឹងស្ថិតចោងតុប្បង
ដោយមានកងទ័ពយ៉ាងធំមួយ;
ហើយស្ថិតចោងតុប្បងនឹងត្រូវបានកម្រើកឡើងសម្រាប់សង្គ្រាម
ដោយមានកងទ័ពយ៉ាងធំ និងខ្ពស់ពួកណាស់; ប៉ុន្តែគាត់នឹងមិនអាចឈរមាំមួនទេ
ដុបិតពួកគេនឹងរៀបចំឧបាយកលទាន់នឹងគាត់។ ម៉ែនហើយ
ពួកអ្នកដដែលបរិភោគពីចំណីអាហាររបស់គាត់នឹងបំផ្លាញគាត់
ហើយកងទ័ពរបស់គាត់នឹងលិចលង់ចេញទៅ;
ហើយមនុស្សជាច្រើននឹងដួលចុះត្រូវសម្លាប់។ ដានីយ៉ែល 11:25, 26។

នៅឆ្នាំ 31 មុនគ.ស. អ្នកតារ៉ាឃ័ន ដដែលតំណាងឲ្យទីក្រុងរ៉ូមជា «ស្ថិតចោងជើង»
បានប្រមូលកម្លាំងទ័ពរបស់ខ្លួនទាន់នឹងអស្ថិរភាពរបស់កុលអេហ្គ្រា គឺ «ស្ថិតចោងតុប្បង»
ក្នុងសមរភូមិជើងទឹកដ៏មហិមាមួយ។ «កងទ័ពដ៏ធំ និងមានឫទ្ធានុភាពយ៉ាងខ្ពស់»
របស់អង់តូនី និងកុលអេហ្គ្រា បានទន់ខ្មស់ដោយ ហើយត្រូវបរាជ័យដោយសារ «ឧបាយកល»
ខាងយុទ្ធសាស្ត្រ (យុទ្ធវិធីរបស់អាក្រីហ្វា)
និងការគុបកា—ការបោះបង់ចោលពីសម្តីធម៌គុតរបស់អង់តូនី
និងការដកថយរបស់កុលអេហ្គ្រានៅកណ្តាលសមរភូមិ។ ដល់ឆ្នាំ 30 មុនគ.ស.
អស្ថិរភាពបានក្លាយជាខេត្តមួយរបស់រ៉ូម
ដោយបើកសម្តីចោលការគ្រប់គ្រងរបស់រ៉ូមហាកានដដែលមានអ្នកណាប្រជែងបាន
រយៈពេល 360 ឆ្នាំនេះ ចាប់ពី 30 មុនគ.ស. ដល់ 330 ស្របតាមឧត្តមភាពរបស់រ៉ូម
ដដែលផ្តោតទៅក្នុងបន្ទាយមាំមួនដើមរបស់ខ្លួន
រហូតដល់ការផ្តាសាយទីរបស់ក្នុងស្ថានទីនា «ទម្លាក់ចុះ» បន្ទាយមាំមួននោះ ដូចដែល
ដានីយ៉ែល 8:11 បានទាយទុក។

ម៉ែនហើយ វាបានលើកតម្កើងខ្លួនវា ទៅដល់មហេញជាការនៃពេលវិវាទ
ហើយដោយសារវា យញ្ញបូជាប្រចាំថ្ងៃត្រូវបានដកហូតចេញ
ហើយទឹកនល់នៃទីបរិសុទ្ធរបស់ទ្រង់ត្រូវបានបំផ្លាញចុះ។ ដានីយ៉ែល 8:11។

នៅពេលក្នុងស្ថានទីនាបានបោះបង់ទីក្រុងរ៉ូមដើមបីទៅកាន់ទីក្រុងក្នុងស្ថានទីនាបុរាណ
លោកបានទុកឲ្យមានចន្ទលោះអំណាចមួយនៅក្នុងទីក្រុងរ៉ូម
ដដែលបើកឱកាសឲ្យព្រះវិហារប៉ាបចូលកាន់កាប់អាសនៈនៃអំណាច
ដដែលតំណាងដោយទីក្រុងរ៉ូម។ ទង្វើនោះបានបំពេញខទី២ នៃវិវរណៈ ជំពូក១៣។

ហើយសត្រូវសាហាវដដែលខ្ញុំបានឃើញនោះ មានរូបរាងដូចខ្មោចខ្លា
ហើយជើងរបស់វាដូចជើងខ្មោចមួយ ហើយមាត់របស់វាដូចមាត់សិង្ហ
ហើយនាគបានប្រគល់អំណាច បល្ល័ង្ក និងសិទ្ធិអំណាចយ៉ាងធំដល់វា។ វិវរណៈ 13:2។

នៃក្រុងដានីយ៉ៃ ៨ មានពាក្យហាប្រើពីរផ្សេងគ្នា ដដែលទាំងពីរត្រូវបានបកប្រែថា «ទីបរិសុទ្ធ» ហើយពាក្យទាំងនោះបានបង្កើតឡើងពីទីបរិសុទ្ធនៃក្រុងសៀវ ភ្នំដានីយ៉ៃ។ សៀវភៅដានីយ៉ៃបង្ហាញពីសង្គមរាងព្រះគ្រីស្ទ និងសាតាំង ដូចដែលបានបង្ហាញតាមរយៈគំណាងនៃលើផែនដីរបស់ព្រះគ្រីស្ទ និងសាតាំង។ ហាប៊ីឡូន ដដែលគំណាងនៃលើផែនដីរបស់សាតាំង

បានឈ្មោះក្នុងយូសាឡឹមនៃដើមសៀវភៅដានីយ៉ៃ ហើយក្នុងយូសាឡឹមឈ្មោះហាប៊ីឡូននៃខ្លឹមស្រីបបូរ៉ានៃពួកទីដប់មួយ។ នគរដែលត្រូវបានគំណាងដោយក្នុងយូសាឡឹម និងក្នុងហាប៊ីឡូន គឺជា «ទីបរិសុទ្ធនៃកែមុលាំង»។ ក្នុងហាប៊ីឡូន និងក្នុងយូសាឡឹម សុទ្ធតែជាទីបរិសុទ្ធនៃកែមុលាំង ហើយទាំងពីរនោះក៏មានព្រះវិហាររបស់ខ្លួននៃក្រុងក្នុងផងដែរ។ ព្រះវិហារ Pantheon ស្ថិតនៅក្នុងក្រុងរ៉ូម ហើយព្រះវិហារនៅក្នុងយូសាឡឹម គឺជាគូសមមូលរបស់វានៅក្នុងសេចក្តីនិទានព្យាករណ៍។ ហាប៊ីឡូន និងក្រុងរ៉ូម គឺជារូបក្សនៃកុលាយនក្រុងយូសាឡឹម។

នៃក្រុង ដានីយ៉ៃ ៨ ពាក្យហាប្រើពីរនោះគឺ "miqdash" នៃក្រុងខទី ១១ ដដែលនៃទីនោះ ស្ថានភាព (រួមបញ្ចូលទាំង) បានបោះទម្លាក់ "ទីកន្លងនៃទីបរិសុទ្ធរបស់វា" (ទីក្រុងរ៉ូម) នៅពេលដែល Constantine ផ្តល់សិទ្ធិធម្មនុញ្ញនៃឆ្នាំ ៣៣០។ ពាក្យមួយទៀតគឺ "qodesh" នៃក្រុងខទី ១៣, ១៤ ដដែលទីបរិសុទ្ធរបស់ព្រះកំពុងរង់ចាំការសម្ភាសន៍បរិសុទ្ធ បន្ទាប់ពី 2300 ថ្ងៃ។ ទោះបីពាក្យទាំងពីរត្រូវបានបកប្រែថា ទីបរិសុទ្ធដូចគ្នាក៏ដោយ "miqdash" អាចគំណាងឲ្យទាំងបន្ទាយរបស់ព្រះ ឬបន្ទាយរបស់អ្នកមិនជឿព្រះក៏បាន ខណៈដែល "qodesh" ត្រូវបានប្រើនៅក្នុងព្រះគម្ពីរតែប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីគំណាងឲ្យទីបរិសុទ្ធរបស់ព្រះ។

ក្នុង ដានីយ៉ៃ ១១:៣១ «ទីបរិសុទ្ធនៃកែមុលាំង» (ទីក្រុងរ៉ូម) ត្រូវបានបំពុល ខណៈដែលពួកហាហ្វយាន និងវ៉ាន់ដាល នាំសង្គ្រាមមកដល់ទីក្រុងរ៉ូម។ «ដកែមុលាំង» ក្នុងខនៈ បានចាប់ផ្តើមជាមួយកុលីស នៃឆ្នាំ ៤៩៦ ហើយបន្តរហូតដល់រ៉ូមបាត់ បានឡើងកាន់អំណាចយ៉ាងពេញលេញនៃឆ្នាំ ៥៣៨ នៅពេលដែលពួកអូស្ត្រូហ្គុត ត្រូវបានបញ្ចេញចេញពីទីក្រុង។

បន្ទាប់ពី Actium បន្តត្រួតពិនិត្យឆ្នាំ 330 ទៅទៀត។ «នាវានៃ Chittim» ក្នុងខទី 30 សម្គាល់ដល់ជនវ៉ាន់ដាលក្រោមការដឹកនាំរបស់ Genseric ដែលបានលុកលុយក្រុងរ៉ូមនៃឆ្នាំ 455 ជាសញ្ញាបង្ហាញពីការដួលរលំរបស់រ៉ូមខាងលិច។ បន្ទាប់មករ៉ូមសម្រេចបាត់បង់ចេញពីដី ដោយគ្រប់គ្រងចាប់ពីឆ្នាំ 538 រហូតដល់ 1798 គឺអស់រយៈពេល 1260 ឆ្នាំ ដល់ពេលដែលមហេន្ទ្រជាការរបស់ណាប៉ូឡេអុង គឺ General Berthier បាននាំមកនូវ «រដ្ឋសុលាប់» ដោយការចាប់ខ្លួន Pius VI រយៈពេល 360 ឆ្នាំនៃរ៉ូមពហុវេនិយម ចាប់ពីឆ្នាំ 30 មុន គ.ស. ដល់ 330 គ.ស. រុលុះបញ្ចាំងនឹងរយៈពេល 1260 ឆ្នាំនៃរ៉ូមសម្រេចបាត់បង់ ដោយរយៈពេលនីមួយៗចាប់ផ្តើមនៃពេលវេលាសត្វគូទីបីមួយ (អូស្ត្រូហ្គុត, Ostrogoths) បានដួលរលំ។

"ស្រុកចេខាងជើង" សម័យទំនើប លេចឡើងនៅខទី ៤០។ នៅឆ្នាំ ១៩៨៩ សម្រេចបាត់បង់ ដែលបានចងសម្ព័ន្ធដោយសម្ពាធជាមួយសហរដ្ឋអាមេរិករបស់ Reagan

(តំណាងដោយរទេះ សំពៅ និងទ័ពសេះ) បានផុតចូលរំលំសហភាពស្បៀត ដល់ជា
“សុតចេខាងត្បូង” (លទ្ធផលនៃវេនិយម/កុម្មុយនិស្ត)។ ខទី ៤១ បញ្ជាក់ថា
សម្បត្តិចេហ្នាបបានឈ្នះ “ដនៃដីដុំរឿង” —

បម្រុងសហរដ្ឋអាមេរិកប្បូកស្តេចដង្កឹមទៅជាសហរដ្ឋអាមេរិកកាតូលិក — ខណៈដល់ខទី
៤២ និង ៤៣ បញ្ជាក់ថា អង្គការសហប្រជាជាតិ ដល់តំណាងដោយអហេស៊ីប
បានចុះចូលចំពោះសហភាពប៊ីមុខ ដល់រួមមាន អង្គការសហប្រជាជាតិ (នាគ) វ៉ាទីកង់
(សត្រូវសាហាវ) និងសហរដ្ឋអាមេរិក (ហាហ្គេកុលដៃកុលាយ)
ដោយដឹកនាំពិភពលោកទៅកាន់អាម៉ាគង្សេន។ ខទី ៤៥
ព្យាករណ៍អំពីទីបញ្ចប់នៃអំណាចនេះថា “គ្មានអ្នកណាជួយឡើយ”
ដោយប្រសប់សំរាប់ការប្រឈមនឹងខទី ស៊ីប៊ីមួយ
ប៉ុន្តែសន្យាសហប្រតិបត្តិការនៃខទី ស៊ីប៊ីបុរាណ។

អាត់ទីអុំ នៅឆ្នាំ 31 មុន គ.ស. គឺជាចំណុចសំខាន់នៃ 25 និង 26
ដោយចាប់ផ្តើមការគ្រប់គ្រងរយៈពេល 360 ឆ្នាំរបស់ក្រុងរ៉ូម ពីទីបរិសុទ្ធច-បន្ទាយរបស់វា។
ដោយយកខ 14 ជាការប្រុងប្រយ័ត្នមួយ នោះរឿងរ៉ាវអំពីរ៉ូមហកាន ចាប់ពីខ 16
រហូតដល់ការផុតចេញពីរ៉ូមប៉ាប នៅខ 31 គឺជាបន្ទាត់ពេញលេញនៃរ៉ូមហកាន។
បន្ទាត់នោះត្រូវបានបង្កើតជាបីផ្នែក។ ខ 16 ដល់ 22
គឺជាបន្ទាត់នៃអធិបតេយ្យភាពរបស់រ៉ូមលើអ៊ីស្តារ៉ូបបុរាណ។ ខ 23 និង 24
កំណត់សម្គាល់អំពីកិច្ចការនៃការកសាងអាណាចក្រ ដល់រ៉ូមបានប្រើ
នៅពេលវាយកឈ្នះតាមរយៈសម្ព័ន្ធនិងសន្តិសញ្ញា រួមជាមួយនឹងកម្ពស់យោធា។ ខ
24 រហូតដល់សេចក្តីបញ្ចប់ក្នុងក្រុងរ៉ូមនៃខ 31 គឺជាបន្ទាត់ពីរផ្នែក
ដល់តំណាងឱ្យរយៈពេលមួយនៅពេលរ៉ូមលើកតម្កកចុងខ្ពស់និង
បន្ទាប់មកតាមដោយការដួលរលំ។

“បានកំណត់ពេលវេលា” គឺជាការបញ្ចប់នៃរយៈពេល ៣៦០ ឆ្នាំ នៅក្នុងឆ្នាំ ៣៣០។
ខទីមុកប៉ុរាពីរ រហូតដល់យុលាចុងក្រុងរ៉ូមនៃខទីសាមសិបមួយ ដល់កំណត់ថា
អំណាចសម្បត្តិចេហ្នាប ដល់ត្រូវបានកំណត់ថាជា
«អំពើស្អប់ខ្ពស់នៃដល់ផ្ទៃដីឱ្យសង្កាត់ផ្សេងៗ» ត្រូវបានដាក់លើបុល្លង្កកនៃឆ្នាំ ៥៣៨
គឺជាបុរេគុតិសាស្ត្ររបស់រ៉ូមបែបពហុវេនិយម
នៅក្នុងបរិបទនៃរយៈពេលបីរយហុកសិបឆ្នាំនៃការគ្រប់គ្រងកំពូល ដល់បន្ទាប់មកត្រូវបាន
តាមដោយរយៈពេលពីររយបុរាបីឆ្នាំនៃការផ្តាច់ចុះជាបន្តបន្ទាប់។

ដូច្នេះ “ពេលវេលា” នៃខទីមុកប៉ុន ចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ 31 មុន គ.ស.
ដោយមានការបន្តថ្ងៃសុតចេខាងត្បូងចូលទៅក្នុងអាណាចក្ររបស់សុតចេខាងជើង
ហើយវាបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 330 ដោយមានការបង្កើតសុតចេខាងជើងទៅជាខាងកើត
និងខាងលិច។ ចាប់ពីឆ្នាំ 330 រហូតដល់ 538
រ៉ូមហកានបានដួលរលំបែកគ្នាជាបន្តបន្ទាប់។
ការកំណត់អត្តសញ្ញាណតាមទំនាយផ្សេងៗ
ដល់ពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរនីមួយៗនៃការរលាយហាក់របស់រ៉ូមហកាន គឺជាយុទ្ធភាពតាមទំនាយ
ដល់អនុញ្ញាតឱ្យសិស្សសន្តិទំនាយស្តាប់ព្រះបន្ទូលទំនាយរបស់ព្រះ។
ក្នុងការបំពេញនៃខទីដប់បួន នៃដោនីយ៉ែល ជំពូក ១១ រ៉ូមបានបង្កើតនិមិត្ត
ហើយវិធីមួយដល់វាផ្ទៃដីដូច្នេះនោះមិន គឺតាមរយៈការដួលរលំរបស់វា។ ខនោះចង់ថា
«មនុស្សសប្បុរសក្នុងចំណោមបុរាណស្តុករបស់អ្នក ក៏នឹងលើកខ្ពស់ឡើង»

ដើម្បីបិទបង្អិតនិមិត្តតុ; ប៉ុន្តែក្រែងក៏នឹងដួលរលំ»។

នៅពេលទីក្រុងរួមគ្នាបានរាយការណ៍ដោយនាវា Chittim ហើយបន្ទាប់មកវាបានរាយការណ៍ទៅលើទិសដៅខាងត្បូង វាមិនដូចនឹងលើកមុន ឬលើកក្រោយនោះទេ ពីព្រោះចាប់ពីចំណុចនេះទៅ ការដួលរលំនៃអំណាចរួមគ្នាបានបង្កហេតុ។ ត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នទៅរកក្នុងព្រះគម្ពីរវិវរណៈ ដែលមាននៅក្នុងជំពូកទីប្រាំបី ពិពណ៌នាយ៉ាងច្បាស់អំពីអំណាចជំនួស ដដែលនៅទីបំផុតបាននាំឲ្យរួមគ្នាបានដល់ទីបញ្ចប់នៅឆ្នាំ 476។ និមិត្តបែបនេះនាំឲ្យមានការបង្កើតឡើងនូវពេលវេលាប្រែប្រួលជាជនរបស់អ្នកលើកតម្កល់ខ្ពង់ខ្ពស់ នឡើង ហើយដួលរលំ។ និមិត្តបែបនេះនាំឲ្យមានការបង្កើតឡើងនូវពេលវេលាប្រែប្រួលជាជនរបស់អ្នកលើកតម្កល់ខ្ពង់ខ្ពស់។ រួមបូជាព្រះក្នុងក្រលាហាយខាងលិចបានដួលរលំចាប់ពីឆ្នាំ 330 ដល់ 538។ រួមសម្រាប់បាបបានដួលរលំនៅឆ្នាំ 1798។ នៅក្នុងបុរាណសាស្ត្រនៃត្រីប្រាំ និងទីប្រាំមួយរួមគ្នាបានដួលរលំដល់ពួកអូតូម៉ង់ទូទាំងឆ្នាំ 1453។ ការដួលរលំទាំងបី នោះជាផុតក្រោយនៃនិមិត្តដែលបានបង្កើតឡើងដោយពួកចោរនៃប្រជាជនរបស់ អ្នក។

ខនៈបានចង់ថា «ពួកមនុស្សសប្បុរសភាពក្នុងចំណោមបុរាណសាស្ត្ររបស់អ្នក នឹងលើកខ្ពង់ខ្ពស់ឡើង ដើម្បីស្ថាបនានិមិត្តតុ; ប៉ុន្តែក្រែងក៏នឹងដួលចុះ»។ ចាប់ពីឆ្នាំ 31 មុន គ.ស. ដល់ 330 រួមមិនជឿព្រះ «លើកខ្ពង់ខ្ពស់ឡើង» ក្នុងអំណាចអធិបតេយ្យរបស់ខ្លួនលើពិភពលោក។ ចាប់ពី 330 ដល់ 538 រួមមិនជឿព្រះបានដួលរលំចុះ ដើម្បីប្រៀបធៀបឲ្យមនុស្សសន្តិវិធីហែងអង្គុយនៅក្នុងព្រះវិហាររបស់ព្រះ ដោយប្រកាសខ្លួនថាជាព្រះ។ ចាប់ពី 538 រហូតដល់ 1798 អំណាចសម្រាប់ «លើកខ្ពង់ខ្ពស់ឡើង» ហើយនៅឆ្នាំ 1798 ពួកគេបានដួលចុះ។ ចាប់ពីឆ្នាំ 31 មុន គ.ស. ដល់ 330 រួមគ្នាបានលិច «លើកខ្ពង់ខ្ពស់ឡើង» ថាជាមធ្យមមណ្ឌលនៃចក្រភពរួម ហើយចាប់ពី 330 រហូតដល់ 476 វាបានដួលចុះ។ នៅឆ្នាំ 330 ក្នុងស្ថានភាពនៃលើកតម្កល់ថា ក្នុងស្ថានភាពនៃមធ្យមមណ្ឌលនៃរួមគ្នាបានលើក ហើយនៅឆ្នាំ 1453 រួមគ្នាបានលើកដួលចុះ។ អំឡុងពេលនៃតំណាងផុសឡើង ទាំងមូលសុទ្ធតែមានរយៈពេលមួយ ដល់រួមលើកខ្ពង់ខ្ពស់ឡើង បន្ទាប់មកមានរយៈពេលមួយបង្កើតការដួលរលំរបស់វា ពីព្រោះ «ពួកមនុស្សសប្បុរសភាពក្នុងចំណោមបុរាណសាស្ត្ររបស់អ្នក នឹងលើកខ្ពង់ខ្ពស់ឡើង ដើម្បីស្ថាបនានិមិត្តតុ; ប៉ុន្តែក្រែងក៏នឹងដួលចុះ»។

ពាក្យហេប្រើដែលបានបកប្រែថា «ចោរ» គួរត្រូវបានបកប្រែឲ្យស្របជាងនេះថា «អ្នកបំបែក» ពីព្រោះវាស្របជាងជាមួយនឹងន័យដើមសំខាន់របស់ប្រសព្វពាក្យនោះ គឺ—បំបែកផ្តល់កាត់ ឬបំបែកខ្លួន—ជាងពាក្យ «ចោរ» តែប៉ុណ្ណោះ (ដែលបង្កប់ន័យអំពីការលួច)។ ពាក្យនេះបង្កើតដល់ពួកអ្នកដែលបំបែកព្រះនៃ ក្រុមហ៊ុននីយ ឬសញ្ញាសម្ព័ន្ធ មិនមែនត្រឹមតែច្បាប់សម្រាប់បុគ្គលិកប៉ុណ្ណោះទេ។ ក្នុងព្រះបន្ទូលទំនាយនៃព្រះគម្ពីររួមគ្នាថា «អ្នកបំបែក» ទោះបីជានៅខាងប៉ុន វាត្រូវបានបកប្រែថា «ចោរ» ក៏ដោយ។ នៅក្នុង ដានីយ៉ែល ជំពូក ២ រួមគ្នាបានគ្រងកែ ហើយបន្ទាប់មកនៅក្នុងជំពូក ៧ សត្វទីបួនក៏ជាមួយដែរ។

ក្រោយការនេះ ខ្ញុំឮបានឃើញក្នុងនិមិត្តក្នុងយប់ ហើយមើលចុះ មានសត្វមួយទីបួន
គួរឲ្យសង្ស័យបំផុត ដូចជាសត្វមួយខ្លាច ហើយមានកម្រិតខ្ពស់ក្នុងខ្លាចខ្លាចខ្លាចខ្លាច
វាមានធុមព្រួញដៃដៃ វាមានលំហូរហាក់ ហើយកំទេចជាបំណងកែ
ហើយជាន់សំណល់ដៃនៃសេសសល់ដោយជើងរបស់វា
វាខុសបុលកែតិសក្កទាំងអស់ដៃនៃសេសសល់ ហើយវាមានសុន្ទរដៃដៃ ដានីយ៍លេខ 7:7

សត្វទីបួន—ដៃដៃដៃដៃ—មានធុមព្រួញ «ដៃដៃ» ពីព្រោះវាគឺជាសត្វទីបួនដៃដៃ
ដៃដៃសត្វមានតំណាងដោយដៃ
«បំបែកជាបំណងកែ» ហើយនៃពេលវាបំបែកជាបំណងកែ វា
«ជាន់សំណល់ដៃ» សត្វនៃដៃដៃគឺជាសត្វដៃដៃ
ហើយលក្ខណៈនៃការបំបែកជាបំណងកែ និងការជាន់សំណល់ដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
នោះតំណាងឲ្យអំពើនៃការបំបែកបំបែក។
ការបំបែកបំបែកដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ គឺជា «ទីសម្គាល់» មួយ។

មួយទៀត បណ្តាបណ្តាសាទាំងនេះនឹងមកលើអ្នក និងដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
ហើយនឹងតាមទាន់អ្នក រហូតដល់អ្នកក្សត្រិសាស
បើព្រោះអ្នកមិនមានសក្តានុពលតាមព្រះស្រីព្រះយេស៊ូវជាព្រះនៃអ្នក
ដើម្បីបំបែកតាមបញ្ញត្តិ និងក្រឹត្យវិន័យរបស់ទ្រង់
ដៃ
ហើយបណ្តាសាទាំងនេះនឹងនាំលើអ្នកជាទីសម្គាល់ និងជាអស្ចារ្យ
ហើយនៃពេលវាជួបពង្សាវតារបស់អ្នកជារៀងរហូត។
ពីព្រោះអ្នកមិនមានបុគ្គលិកព្រះយេស៊ូវជាព្រះនៃអ្នក ដោយសេចក្តីអំណរ
និងដោយចិត្តត្រឡប់ ដោយព្រោះមានសម្បត្តិគ្រប់យ៉ាងឡើយ។ ដូច្នេះ
អ្នកនឹងបុគ្គលិកសក្តានុពលរបស់អ្នក ដៃដៃព្រះយេស៊ូវនឹងចាត់ឲ្យមកទាន់នឹងអ្នក
ដោយសេចក្តីអត់ឃ្លាន ដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ ដោយភាពអាក្រក់
និងដោយការខ្វះខាតគ្រប់យ៉ាង ហើយទ្រង់នឹងដាក់និមិត្តដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
រហូតដល់ទ្រង់មានបំផុសឲ្យអ្នក។ ព្រះយេស៊ូវនឹងនាំសាសន៍មួយពីឆ្នាំ ពីចុងផែនដី
មកទាន់នឹងអ្នក ដាច់រហូតដល់ដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
គឺជាសាសន៍មួយដៃ
ជាសាសន៍មួយមានទឹកមុខសាហាវ ដៃ
ហើយដៃ ច្រើនយកថា 28:45-50។

បណ្តាសាទាំងឡាយដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ ដោយសារការបះបោររបស់ពួកគេ
គឺជា «ទីសម្គាល់ និងអស្ចារ្យមួយ ហើយលើពង្សាវតារបស់អ្នកជារៀងរហូត»។
បណ្តាសាទាំងនោះគួរមាននាមកលើពួកគេដោយ
«ជាតិសាសន៍មួយដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ»។ សត្វសាហាវដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
«បំបែកជាបំណងកែ» ហើយជាន់សំណល់ដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ នៅក្នុងដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
ក៏ជាសត្វទីបួនដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ ដៃ
ហើយដៃ នៃសត្វនោះជាជាតិសាសន៍មួយ
ដៃដៃនិយាយភាសាដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ ដៃ
ដៃ គឺជាជាតិសាសន៍មួយដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
ហើយជាជាតិសាសន៍មួយដៃដៃនិយាយភាសាផ្សេង។

ឥឡូវនេះ សុន្ទរដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ
ហើយមានសុន្ទរដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃដៃ នោះមានន័យថា

នគរបួននឹងកើតឡើងពីជាតិនោះ ប៉ុន្តែមិនមែនដោយអំណាចរបស់គាត់ទេ។
ហើយនៅក្នុងគុរាចុងក្រោយនៃគរទាំងនោះ
កាលណាអ្នករស់បំពានបានពញ្ជេញខ្លួនចេញពីហើយ
នោះសុតចម្លងអង្គគង់លែមានទម្រង់មុខសាហាវ ហើយយល់អំពីពាក្យអាថ៌កំបាំង
នឹងកើតឡើង។ ដានីយ៍លែ 8:22, 23.

«ពួកចោរ (ពួកបំផុស) នប្រែប្រួលសុគររបស់ឯង» បងកើតឲ្យនិមិត្តភាពតាំងឡើង;
ពួកគេលើកតម្កើងខ្លួនឯង ហើយពួកគេក៏ដួលរលំ។ នគរដកែទីបួន គឺជាមហាការ ដលៃ
បានគ្រប់គ្រងដោយអធិបតេយ្យយ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់នៃពលពួកគេលើកតម្កើងខ្លួនឯង
ដ ប៉ុន្តែការដួលរលំចុងក្រោយរបស់ពួកគេបានក្លាយជាលក្ខខណៈព្យាករណ៍មួយ
ដលៃបងកើតឲ្យនិមិត្តភាពតាំងឡើង។ ពួកគេជាពួកបំផុស
ពីព្រោះពួកគេជាន់ឈ្មួញប្រែប្រួលសុគររបស់ពួកគេ តាមរយៈការបៀតបៀន។
យើងនឹងបន្តការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះនៅក្នុងអត្ថបទបន្ទាប់។